FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 78 — CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, APRIL 21, 1952 — LETO LIII — VOL. LIII

Pregled važnih novic preteklega tedna

★ WASHINGTON. — James F. Byrnes, bivši državni tajnik, je obdolžil predsednika Trumana, da hoče "nadomestiti zgodovino s fikcijo" (izmišljotino), da bi dobil on kredit za Byrnesovo odločno politiko proti Sovjetiji. V trpkih obdolžitvah, objavljenih v "Collier's Magazinu", obtožuje Byrnes Trumana, da je slednji podal neresnične izjave glede Byrnesove službe v državnem departmentu.

★ BOJNO JET-LETALO, noseče navidezno (dummy) atomsko bombo, je poletelo preko vsega ameriškega kontinenta, bombo odvrglo, nato pa se spet vrnilo, odkoder je odletelo. Toda tekom poleta je bilo v zraku približno šestkrat napolnjeno z gasolinom in oljem. S tem poizkusom je bilo ugotovljeno, da je teoretično mogoče lahkim jet-letalom bombardirati Vzhodno Evropo in se vrniti, če bi bilo dovolj postaj oziroma težkih transportnih letal s kurivom, iz katerih bi se polnila jet-letala.

★ DETROIT. — Propaganda nasprotnikov - levičarjev Walterja Reutherja, predsednika CIO unije avtomobilskih delavcev, vodi neki diskreditiran katoliški duhovnik, ki piše za komunistično orientiran Fordov local št. 600. To je Rev. Clarence E. Durry, ki je prispel l. 1939 iz Irske v Združene države, kjer pa so mu cerkvene oblasti prepovedale maševanje in vršitev drugih duhovniških dolžnosti zaradi njegovih komunističnih aktivnosti.

★ V KARPATSKIH GORAH operirajo češki uporniki komunističnega režima, združeni v "Legiji svobode". Ti legionarji drže v neprestani pripravljenosti večje število rdečih čet, ki bi bile sicer drugod uporabljene.

★ V RUDNIKU DIMITROVO v Bolgariji se je nedavno pripetila velika nesreča, ki je zahtevala 200 človeških življenj. Bolgarske oblasti so celotno nesrečo potlačile ter niso o njej obvestile široke javnosti. Nesrečo je povzročila slaba ventilacija.

★ PARIZ. — Aleksej Pavlov, sovjetski ambasador v Parizu, bo odpoklican in nadomeščen z drugim diplomatom. Sovjetski oblastniki, zlasti Višinski, so zelo nezadovoljni z njegovimi taktikami pri zasedanjih organizacije Zdr. narodov.

★ DUNAJ. — Prihodnja na vrsti čistke v Češki sta minister notranjih zadev Nosek in minister težke industrije Kliment.— Češki premier Antonin Zapotocky se je zgrudil v svojem uradu, ko je zvedel, da ga je nedavno "izčiščeni" Rudolf Slansky v svojih izpovedih zapletel v svojo zaroto. Zapotocky se nahaja sedaj v Sanops sanatoriju.

★ DUNAJ. — V Sumperku v Češkoslovaški je bilo te dni v množični obravnavi obsojenih pet in šestdeset ljudi, ki so bili obtoženi, da so ukradli razne svete predmete iz cerkve v vasi Bludov. Res pa je: Komunisti so bili razjarjeni, ker so vaščani odnesli in spravili na varno vse posvečene predmete takoj nato, ko je bil aretiran vaški župnik.

★ WASHINGTON. — Iz zadnjih najdb uranija v South Dakoti in v Wyomingu je razvidno, da so tam velika ležišča te rude, ki je neobhodno potrebna za proizvodnjo atomskih bomb.

★ PHILADELPHIA. — Iz tukajšnje splošne bolnišnice je bilo odslovljenih šest zdravnikov in ena bolničarka, ker niso hoteli položiti prisege o lojalnosti Zdr. državam, kakor jo zahteva zakon države Pennsylvanije.

ALI IMA PREDSEDNIK TO OBLAST?

S svojim odgovorom na vprašanje časnikarjev je dregnil predsednik v gnezdo sršenov.

WASHINGTON. — Predsednik Truman je na vprašanje časnikarjev, če misli, da ima pravico zaseči tudi ameriško časopisje in radio, kakor je zasegel jeklarsko industrijo, odgovoril, da predsednik lahko stori to, kar je najboljše za deželo. To izjavo je dal predsednik na konferenci z zastopniki tiska, kjer je bilo navzočih 520 časnikarjev, med njimi uredniki največjih in najvplivnejših ameriških listov. Predsednikov odgovor, ki so ga časnikarji tolmačili kot pritrdilen, to je, da ima predsednik tudi to pravico, je izzval med časnikarji nevoljo in protest, češ če taka pravica res obstoja, potem je dežela na pragu diktature.

Časnikarji izjavljajo, da bi potemtakem v primeru, če bi predsednik smatral, da je kritiziranje njegove osebe v tisku in po radiju škodljivo deželi, mu nihče ne mogel preprečiti, da zaseže ves tisk in radio, kakor to dela diktator Peron v Argentini.

Tajnik Sawyer zahteva sporazum med jeklarji ter industrijo

WASHINGTON. — Trgovinski tajnik Sawyer je dal 18. aprila ultimat po vladi zaseženi jeklarski industriji, z izjavo, da bo zvišal jeklarjem mezde, če ne bo do ponedeljka ali torka dosežen sporazum med industrijo in unijo.

Trgovinski tajnik je pripomnil, da bo šel naprej s svojimi načrti, da zviša jeklarjem mezde, ker se doslej ni moglo doseči sporazuma med industrijo in organizacijo jeklarjev, ki bi omogočil, da bi se vlada umaknila s te pozornice.

Vodstvo industrije pravi, da je pripravljeno takoj iti pred sodišče, čim bi poskusil trgovinski tajnik zvišati jeklarjem mezde brez privoljenja industrije.

Vremenski prerok pravi:

Danes deloma oblačno in nadalje toplo. Oblačno, dežni prši in toplo ponoči.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 21. aprila 753 pred Kristusovim rojstvom je bilo ustanovljeno mesto Rim.

Športnika se nočeta vrniti v raj

RIM. — Dva najboljša jugoslovanska tenis igralca, ki sta se udeležila mednarodnih tekem teniških iger v Rimu, sta izjavila, da se nočeta vrniti nazaj v Jugoslavijo ter sta zaprosila italijansko vlado za politično pribežališče.

To sta Milan Branovič, ki je star 26 let, in 28-letni Dragutin Mitič. Branovič je še samski, Mitič pa je oženjen, toda njegova žena in otrok sta prišla tudi ž njim v Rim.

Branovič, ki je govoril v svojem imenu kakor tudi v imenu svojega tovariša Mitiča, je izjavil zastopnikom tiska: "Midva imava dovolj komunizma. Neglede na to, kaj si Zapad misli o sedanjem jugoslovanskem režimu, je gotovo toliko, da je komunističen in za nikogar dober". . . .

Podaljšanje roka vojaške službe za devet mesecev

Tozadevna naredba je bila potrebna zaradi resnega mednarodnega položaja.

WASHINGTON. — Vlada je odredila devet-mesečno podaljšanje vojaške službe za približno 125,000 mož, ki služijo v oboroženih silah.

Obrambni department je izjavil, da je bila ta naredba "absolutno potrebna v luči resne internacionalne situacije", da se obdrži izvežbano moštvo v službi, kjer bodo vežbali novince.

Z odobritvijo predsednika H. Trumana je obrambni department pomaknil datume onih, ki bi imeli biti odpuščeni med 1. julijem 1952 in 30. junijem 1953, za devet mesecev nazaj.

Vsega skupaj bo prizadetih okoli 125,000 mož, in sicer 60,000 v armadi, 25,000 v zračni sili in 3,000 v marinskem zboru ter 35 tisoč mož v mornarici.

To je zdaj že tretje podaljšanje vojaške službe v treh letih. Enake naredbe so bile namreč izdane tudi leta 1950 in 1951.

$150 za glavo tigra

PATNA. Indija. — Oblasti so razpisale 750 rupij ($150) nagrade za krvoločnega tigra, ki je raztrgal že sedem ljudi in nešteto govedi. Tiger se je doslej spretno izmaknil vsem lovcem.

KONGRES BO ZASEDAL VSE LETO...

Predsednik Truman ne odneha v svoji zahtevi po sredstvih za obrambo dežele.

WASHINGTON. — Predsednik Truman je 18. aprila izjavil, da če se bo kongres upiral izglasovati sredstva za narodno obrambo, o katerih predsednik misli, da so potrebna, tedaj bo držal kongres vse leto v Washingtonu in ga poklical k zasedanju vsak dan, če bi bilo to potrebno. Predsednik je dalje rekel, da bi "nevarna in destruktivna" prizadevanja nekaterih, da se okrne sklad za obrambo in za pomoč inozemstvu, ogrožala ameriško varnost, če bi uspela.

Govoreč o novih potezah Sovjetov, je Truman dejal: "Sovjeti razumejo samo en jezik, in ta je —" in predsednik je dvignil stisnjeno pest. Rekel je tudi, da bo poskrbel, da bo tistih šest milijard ali bilijonov dolarjev, ki jih je kongres odščipnil od njegovega 52 ½-bilijonskega proračuna, sprejetih nazaj v proračun. "To se bo zgodilo, pa če imam sklicati vsak dan novo zasedanje kongresa, vse od zdaj pa do novega leta".

"Pri nas je letos volilno leto, ampak Kremelj si zaradi naših volitev ne bo vzel počitnic. Ako mi popustimo, bo nastopil Kremelj, odkoder prihajajo danes obljube o miru, jutri pa grožnje o nasilju. Če smo se kaj naučili, smo se to, da se ne smemo več zanašati na njegove besede in obljube, temveč na njegova dejanja. Dokler Kremelj ne dokaže, da je res pripravljen opustiti svojo agresivno politiko, dotlej moramo biti oboroženi in pripravljeni!"

150,000 Italijanov na stavki

RIM. — Dne 17. aprila je šlo 150,000 delavcev, zaposlenih v industriji metalurgije, na dve uri trajajočo stavko. Delavci zahtevajo višjo plačo.

Turško-vatikanski odnošaji

ISTNBUL, Turčija. — Tukaj je bilo naznanjeno, da bo Turčija v najkrajšem času navezala diplomatske odnošaje z Vatikanom.

Beg iz Jugoslavije z letalom; begunci so si izblufali beg iz Titovega raja v zapad. svobodo

Pri begu so si pomagali z grožnjo uporabe kuhinjskega noža, revolverja, ki ni bil uporaben, in drugega malega revolverja, za katerega niso imeli streliva.

GRAZ (Gradec), Avstrija. — Dne 19. aprila je neki jugoslovanski odvetnik povedal časnikarjem, kako so on in pet drugih ljudi dan poprej pobegnili iz Jugoslavije, in sicer s pomočjo kuhinjskega noža, revolverja, ki ni bil uporaben, in malega ženskega revolverja, za katerega pa niso imeli streliva.

Ta odvetnik je 41-letni Nikola Mrvojovič, ki je bil zasnovalec in voditelj tega drznega bega. Rekel je, da so z nožem držali v šahu posadko jugoslovanskega potniškega letala ter prisilili pilota, da jih je pripeljal v Gradec.

Mrvojovič, ki je povedal, da je pustil svojo 29-letno ženo in petletno hčerko v Jugoslaviji, je rekel, da je ta beg dolgo snoval.

On in njegovi tovariši so vstopili v letalo v Beogradu ter so imeli vozne listke do Ljubljane. Ko je letalo prispelo in spet odletelo iz Zagreba, so počakali še 10 minut, nakar so stopili v akcijo.

Ivan Bokič, star 42 let in izdajatelj nekega lista v predvojni Jugoslaviji, je stopil v pilotovo kabino ter potegnil revolver, namreč tistega, ki ni bil uporaben.

"Usmerite letalo proti Gradcu!," je ukazal pilotu. "Držite roke na krmilu! Če ne ubogate, vas ustrelim, nakar bomo vsi mrtvi!"

Pilot ga je takoj ubogal. Nikolajev Mariancu, star 27 let, ki je stopil za Bokičem v pilotovo kabino, je naperil svoj mali revolver, tistega, za katerega niso imeli municije, na radio-operatorja in mehanika.

Vhod v pilotovo kabino je stražil Ivan Mariancu, star 23 let in rojen v Alberti, Kanada, in Nikolajev brat. Ta je molče in resno motril presenečene potnike, držeč v roki velk kuhinjski nož. Mrvojovič je miril strežajko na letalu, ki je bila skoraj histerična.

V skupini, ki je tvegala ta beg, je bila tudi 49-letna Nežika Mariancu, mati bratov Nikolaja in Ivana, in njuna 13-letna sestra Zofka.

Mrvojovič je rekel, da bosta šla on in Bokič v Zdr. države, kjer imata prijatelje.

Dejal je, da je imel dobro idočo odvetniško pisarno v Beogradu, "toda kot odvetnik sem potreboval svobodne, katere pa ni bilo." Dejal je, da ga je Titova policija neprestano izpraševala in zasliševala.

Člani rodbine Mariancu pa so rekli, da bodo odpotovali v Kanado, kjer imajo svojega očeta, ki živi v Hamiltonu, Ont.

Novi grobovi

Louis A. Hubert

V nedeljo zvečer je umrl na svojem domu, 450 Babbitt Road Louis A. Hubert. — Pokojni zapušča ženo Ruth. Pogreb, ki je v oskrbi Grdinovega pogrebnega zavoda na 17002 Lakeshore Blvd. bo v sredo popoldne.

Agnes Kressal

V soboto popoldne je umrla na svojem domu, 1162 E. 60 St. po dolgi bolezni Agnes Kressal. Stara je bila 52 let in doma iz Metlike v Belokrajini, odkoder je prišla sem pred 50 leti. Zapušča hčer Victorijo. Bila je članica društva Srca Marije (staro) in HBZ št. 35. Pogreb bo v torek zjutraj ob 9 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Vida ob 9:30 in nato na Kalvarijo.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

REGISTRACIJSKE KARTE imajo v naši pisarni: Anton Plazar, Ivan Oblak, člani družine Frajle, Veronika Oreh, Lamberti Lamberto, Josephineč Lidia, Antonio, Hilda.

PISMA imajo v pisarni: Ida Oreh, Zanutičevi, A. Kanubert, Franc Gorenšek, Miroslav Mikan, Peter Jančar, Maks Erste.

KOVAČEV ŠTUDENT. To znano slovensko opereto poda Slovenski oder ob priliki 35 letnice KSKJ društva Marije Magdalene v SND na St. Clairju v nedeljo 11. maja.

LEPA HVALA za velikonočne čestitke naši pisarni in slovenski sobotni šoli.

Belokožca sta pretepla črnca

MOBILE, Alabama. — Tukaj se je pričela obravnava proti Emmetu Francisu Brewerju in Franklinu Emmonsu, ki sta obtožena, da sta lanskega julija silovito pretepla zamorca Herberta J. Greena, ker je pil iz nekega vodnjaka, ki je bil rezerviran za belce.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Iz stare domovine—
Mr. Anton Jerman, Bishop Rd., je prejel iz Cerknice vest, da je tam umrl Janez Ronko — (Renko) starejši, po poklicu zidar iz "Male gase". Ob smrti je bil star 100 let, 2 meseca in 3 dni. Obenem mu poročajo, da je tudi poznani rojak Ziherle bolan, da se mu je odprla na nogi žila in je izgubil precej krvi.

Nov naslov—
Francse Susel, tajnica podr. št. 10 SŽZ, se je preselila s 15900 Holmes Ave. na 364 Babbitt Rd. Euclid, O., tel. RE 1-0642.

V bolnišnici—
Louis Muhic,16002 Holmes Ave., je srečno prestal operacijo v Lakeside bolninici. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Popravek oglasa —
V oglas Geo Panchurja v številki od 18. aprila t. l. se je vrinila neljuba napaka. Cene zaostalih vzorcev znašajo po roli 5 do 25 *centov* in ne dolarjev, kot je stalo v oglasu.

Pobiranje asesmenta—
Danes bo tajnica društva Sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ pobirala v šoli sv. Vida od 6. do 7. ure asesment.

Zopet doma—
John Petrič, 1105 E. 74. St., se je vrnil iz bolnice in se nahaja zdaj doma pod zdravniško oskrbo. Obiski so dobrodošli.

K molitvi—
Članice društva Srca Marije so prošene, da se udeležijo nocoj ob pol osmih skupne molitve za pokojno Agnes Kresal v Zakrajškovem pogrebnem zavodu.

V bolnišnici—
John Komin, 877 E. 73. St., se je v petek podal v St. Vincent Charity bolnišnico, kjer ga prijatelji lahko obiščejo v drugem nadstrojju, soba št. 218.

Matica se je postavila—
Včerajšnji koncert Glasbene Matice je bil eden njenih najuspešnejših nastopov v zadnjih letih. Kljub lepemu vremenu, ki je zvabilo veliko ljudi ven v naravo, je bila dvorana kar lepo zasedena.

"Bled" je slavil—
"Bled' št. 20 SDZ je slavil včeraj 35-letnico svojega obstoja. V dvorani SND na E. 80. cesti se je zvečer pri banketu zbralo lepo število članov in prijateljev društva. Navzočih je bilo tudi več članov glavnega odbora.

Trije rudarji ubiti

ROSICLARE, Ill. Tukaj se je utrgala žica dvigala v nekem rudniku, nakar je padlo dvigalo 600 milj globoko po šaftu. Tri osebe, ki so bile v dvigalu, so bile ubite.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Trgovinski tajnik Charles Sawyer je včeraj zagotovil jeklarjem, da jim bo zvišal mezdo, toda količino zvišanja bo določil predsednik Truman.

DAYTON, O. — Pri tukajšnji avtomobilski dirki se je zaletel neki avtomobil v stojišče gledalcev, pri čemer so bile štiri osebe ubite, 50 pa ranjenih. Dirkač, 39-letni Gordon Reid iz Burbanka, Cal., je bil ubit.

JACKSON, Mich. — Dvesto kaznjencev v tukajšnji kaznilnici je ugrabilo štiri stražnike, ki jih držijo zdaj kot talce. Pet ur pozneje so bili kaznjenci še vedno zabarikadirani v svojem bloku.

Jugoslovanska vlada bodri ljudske demonstracije za Trst

BEOGRAD. — Po vseh večjih mestih Jugoslavije je pljusknil val demonstracij direktno ali neposredno proti Italiji, indirektno ali posredno pa proti Združenim državam in Veliki Britaniji, katerih zastopniki so se zbrali v Londonu z zastopniki Italije k razpravljanju o upravi zone A Svobodnega tržaškega ozemlja.

Pretekli ponedeljek so bile velike demonstracije v Beogradu, v katerih je sodelovalo do 300,000 ljudi (o čemer smo že poročali. Ured.), nakar je Ljudska fronta organizirala demonstracije po vsej deželi. Stotisoče ljudi je demonstriralo v Zagrebu, Ljubljani, Sarajavu, na Cetinjah, v Slavonskem brodu, na Reki, v Splitu, Bitolju, Tuzli, Zrenjaninu, Valjevu in drugod.

V Zagrebu je demonstriralo nad 200,000 ljudi; to je bila tam največja povojna demonstracija.

Izgleda, da so se jugoslovanske oblasti odločile, bodriti te ljudske demonstracije, dokler se bo razpravljalo o tržaškem vprašanju.

Zanašnje na nacionalni čut

Tržaški spor, ki je predstavljan jugoslovanskemu ljudstvu kot pričetek nevarnosti jugoslovanski teritorialni integriteti, je spet nedvomno dokazal, da dočim se jugoslov. režim ne more zanašati na ljudstvo, da bi soglašalo ž njim glede domačih, notranjih vprašanj, se pa lahko vedno zanaša na nacionalni čut ljudstva, ki tvori skupno in strnjeno fronto proti vsaki zunanji sili.

Jugoslovansko časopisje dan za dnem naglaša, da italijanske zahteve po Trstu pomenijo v resnici pričetek kampanje za razkosanje Jugoslavije. Jugoslovanski tisk ustvarja vtis, da je večina zone A, ki jo upravljajo Angleži in Amerikanci, v resnici jugoslovansko ozemlje.

Napadi na anglo - ameriško vojaško upravo so postali zdaj javni in so malo manj kot direktna obdolžba Zdr. držav in Velike Britanije, češ da stoje križemrok poleg, ko vrši Italija "rodomor" Slovencev.—(Genocide — narodno umorstvo ali rodomor, ured.).

Zdaj je postalo jasno, da je Jugoslavija trdno odločena, da prepreči vsak sporazum v Londonu, neglede na to, kako majhen ali brezpomemben bi bil.

Z oficielnega stališča ni ničesar, kar bi kazalo, da so se izpremenili odnošaji med jugoslovansko in zapadnimi vladami oz. njihovimi uradniki. Dasi namerava jugoslovanska vlada še nadalje vzdržavati prijateljske odnošaje — in to iz razumljivih gospodarskih in političnih razlogov — je jugoslovanskim oblastnikom vendar uspelo, da so s tržaškim vprašanjem oslabili in zrahljali močna čustva prijateljstva jugoslov. ljudstva do Zapada, katera čustva so povzročala jugoslovanski komunistični partiji mučno zadrego.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 78 Mon., April 21, 1952

Tihi gledalci

Pred pričetkom letošnjega posta je imel papež Pij XII. nagovor na rimsko prebivalstvo, v katerem je svojo škofijo svečano svaril, da se zbudi iz brezdelnega mrtvila k delovnemu in živemu krščanstvu.

Vsebina tega nagovora je tako primerna za sedanji svet, da bi to moral premisliti vsak dobromisleči. Tako je papež govoril Rimljanom:

"Zdaj je čas, dragi sinovi in hčere, da, skrajni čas je, da storite odločilne korake! Čas je, da se zbližajo in združijo vsi dobro misleči, katerim je pri srcu usoda sveta.

Potrebna je močna verska obnova vsega našega mišljenja in delovanja, obnova, ki bi zajela vse brez razlike: duhovščino, ljudstvo, vse one, ki so na vodilnih mestih, vse družine, družbe in posameznike. Globoko zajeta verska obnova življenja je potrebna, pravimo, obnova, ki naj se doseže z obrambo krščanskih nravnih vrednot, z uvedbo krščanske družabne pravičnosti in obnovo krščanskega reda.

Zavedajte se, dragi sinovi in hčere, da danes ne leži korenina vsega zla in njegovih posledic v nezadolženi nevednosti glede v večnost usmerjenih ciljev človeškega življenja in tudi ne v nepoznanju pravih potov, ki vodijo v večnost, kakor je to bilo v predkrščanski in paganski dobi! Ne, danes je duševna lenoba, pomanjkanje prave volje in mrzlota srca jedro vsega zla, ker je med svetom toliko ljudi, ki so le **tihi in brezdelni gledalci,** ko se bliža vse prekucujoča svetovna katastrofa."

Te resne besede in to nujno svarilo pa ne veljajo le za rimsko prebivalstvo! Ta duhovna lenoba, brezbrižnost glede borbe proti rastoči nevarnosti svetovne katastrofe je značilna za ves svet.

V neki drami slika pisatelj razmere ob francoski revoluciji. V ječi je bilo zaprto francosko plemstvo, ki si je tam krajšalo čas s plesom. Vsak dan je prišel v ječo birič in prebral imena onih, ki so bili odvedeni na morišče. Tako je zopet neki dan prišel in je sredi plesa odprl vrata in zaklical:

"Sledeči naj gredo z menoj . . ."

Ko je prebral imena, je poklicane odpeljal na morišče.

Zaprti so v strahu onemeli. Ko je vstopil v ječo birič, so prenehali s plesom in vsak je v strahu pričakoval, da morda tudi njega pokliče pod giljotino. Ko pa so vojaki odvedli izklicane, je po kratkem presledku zaklical vodja plesa:

"Ples se nadaljuje . . ."

In francosko plemstvo je v ječi plesalo naprej . . .

Tako tudi danes velik del človeške družbe, ki sicer jasno vidi, kaj prihaja od vzhoda, pleše in se zabava, išče užitkov in pozabe, noče pa misliti na grozečo nevarnost, noče ničesar storiti proti grozečemu zlu, pač pa mnogi kot tihi gledalci stoje ob strani, ko se drugi bore proti navalu svetovne katastrofe, ki prihaja izza železne zavese!

Brezbožni in nasilni komunizem nič ne skriva svojih ciljev, da hoče osvojiti in usužnjiti vesoljni svet, milijoni in milijoni že zdihujejo v tej strašni sužnosti in milo kličejo po rešitvi. Danes morajo že slepci videti, kaj se godi in gluhi slišati grom in tresk, ki naznanja bližajočo se katastrofo! In vendar nočejo ne videti in ne slišati resnice in tudi ne vstopiti v vrste onih, ki se bore proti temu zlu.

Po vseh državah za železno zaveso, ki so po drugi svetovni vojni prišle pod suženjstvo in tiranijo komunizma, je bilo veliko število takih tihih gledalcev, ko se je vršila borba med resnico in lažjo, med svobodo in nasiljem, med krščanstvom in brezboštvom.

Nekateri so kot koristni bedaki pomagali nasilju do zmage misleč, da se bodo s tem rešili, drugi so se strahopetno potuhnili in se niso hoteli udeležiti borbe v upanju, da jih nasilje ne bo prizadelo. Kako strahotno so se vsi zmotili! Tudi vsi podporniki brezbožnega zla in vsi mirni ter nedelavni gladalci so prišli pod krvava in neusmiljena kolesa komunističnega nasilja!

Tudi med nami v Združenih državah gledamo slične pojave!

Danes mora biti vsakemu, ki ni udarjen s popolno slepoto, jasno kot beli dan, kdo pripravlja tudi v tej državi pravrat in uničenje svobode in blagostanja! Jasno mora biti vsakemu, kateri časopisi so v službi prevratnega gibanja, ki pripravlja svetovno katastrofo, katere organizacije so ognjišča prevratne propagande! In vendar naročajo tako časopisje, v njem oglašajo svojo reklamo, so člani takih društev — Tako podpirajo delo za prevrat, deloma v strahu da bi izgubili kak cent dobička pri svoji trgovini, deloma v strahu, da se jim ne bi kaj zgodilo . . . v slučaju —, drugi pa zopet drže roke v žepu in kot tihi gledalci le opazujejo silno borbo proti zlu, ki grozi vsem.

Malo jih je, ki bi aktivno sodelovali, ki bi si upali prevzeti na se kako žrtev, ki bi se upali izpostaviti v borbi proti zlim silam!

To leno in zaspano krščansko družbo kaj pogosto osramote nasprotniki!

Ko bi bili v državah, ki so prišle po drugi svetovni vojni v komunistično sužnost, protikomunisti tako edini in delavni, kot je bila peščica komunistov, bi to nasilje nikdar ne moglo zavladati nad njimi. Pogosto smo morali občudovati komuniste, kako so brez strahu in s kako požrtvovalnostjo delali za svojo stvar, tvegali svoje premoženje in celo življenje za svoj nazor! Tudi v Združenih državah je delavnost onih, ki se bore za zlo in nasilje prevrata kaj pogosto občudovanja vredna, dočim na drugi strani obstoji večina iz tihih in nedelavnih gledalcev, izmed katerih celo mnogi podpirajo skrita prevratna gibanja!

Juda Iškariot ni spal, marveč cel večer letal okrog, ko ga je gnala temna sila izdajstva, apostoli so pa kljub pozivu k čuječnosti — spali na Oljski gori! To je prizor, ki se ponavlja v raznih oblikah tudi danes! Zato je nujno potreben papežev klic: Zdramite se zadnji čas, da ne pride do katastrofe!

M.

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — Z Juretom sva se podala regrat nabirat. Tam blizu Lockporta ob cesti, ki vodi v Plainfield, ga je vsako leto dosti. Tudi lep je. Jure pravi, da postaja regrat zanj že težak, pa toži, da tudi nima več močnih zob, da bi ga zvečil. Pri nabiranju pa toži, da ga začne boleti hrbet, ko se je treba pripogibat k zemlji.

Saj je res tako. Tudi mene je pukla bolela dva dni za tem, ko sem ga zadnjič nabiral. Od česa je to? Od mladosti že ne. Z leti se pomičemo k Abrahamu in Izaku, pa nam ne gre ta reč več tako od rok, kakor je šla pred leti.

Ampak dober se mi pa zdi regrat še. Zadnjič sem ga natrebil in očistil precejšno skledo, Lep, kar bel je bil. Nanj sem zrezal trdo kuhano jajce, en vroč krompir in s špehom sem ga pa zabelil. Jemnasta kaj je bila to za ena jed! Tako sem se počutil, ko sem regrat pojedel, da bi šel en velik travnik pokosit. Kako bi bilo z mojim hrbtom pri košnji, pa seveda ne vem.

Pomlad pri nas v Ameriki ni tako lepa, kakor je v starem kraju. Tam smo imeli lepo vreme včasih že o svetem Jožefu. Tu smo pa večkrat v ledu še o sv. Juriju. V Wisconsinu, Michiganu in Minnesoti so že. Spominjam se, da so v starem kraju že okrog sv. Jurija ta rdečo deteljo kosili. Tu pa o svetem Juriju kaj takega še ni. Smo pa, v drugem kraju sveta. V južnih delih držav, pa je menda tudi tu bolj vse rano. Moja soseda je dobila prav te dni pismo od svojega znanca begunca v Argentini, ki mu je pisala za Božič in mu potožila, da je tudi silno mrzlo in veliko snega. Pa ji on odgovarja, da je bilo tam doli v Argentini teden po Božiču in teden po Novem letu tako vroče, da se je toplomer vedno držal okrog 100 stopinj vročine in enkrat so imeli celo 103 stopinje vročine. Tako je. Ko bomo pa v juliju tu pri nas stokali pred vročino in tožili čez njo, tedaj bodo pa tam doli v Argentini imeli mrzlo in sneg. Zima in sneg sta sicer potrebna za zemljo, da se pod snegom spočije, napoji za poletje, ko je vročina in ko je treba dajati rast rastlinam in roditi sadove, raznih rastlin.

Še nekaj sem dolgo pogrešal v tej deželi, ko sem prišel sem. Lepih čopastih škrjančkov tu ni bilo in jih ni. Pravijo pa, da so v južno zapadnem delu tega novega sveta. V coloradskem gorovju pravijo, da so tudi prave starokrajske srake. Morda. Ko sem bil še šolarček in sem očetu pri oranju kleščaril, to je držal za plužnje in poganjal voliče, so za nama in pred nama med brazdami tekali čopasti škrjančki, vzletavali in peli, da je bilo veselje. Tu so le robini, ki so sicer lepi ptiči, ampak tistih drobnih pisančkov (štigelčkov) in drugih ptic pa tu ni takih kakor tam.

Sami spomini izza dolgih let, pa so prijetni.

— Na slavnostni večerji, ki jo prirejajo demokrati v Ameriki vsako leto v spomin predsedniku Jacksonu, sedmemu predsedniku Združenih držav, je naš predsednik Harry Truman podal slovesno izjavo, da on ne bo več kandidat za predsednika. Javnost tako gladke izjave od njega ni pričakovala. Mislili so, da se ga ne bodo mogli iznebit, da bo treba zavihati rokave predno bo Harry napravil kak umik. Glej ga! Tu se je pa lepo zahvalil in nominacijo kar v naprej odklonil. Na tihem vsa javnost odobrava njegov odklon, toda tisti, ki bi mu jih radi pa malo po hrbtu naložili, bi pa radi videli, da bi bilo gleda tega kaj več fajta.

Predsedniška služba ni lahka. Vsem ni ustregel še noben predsednik. Bo težko tudi v bodoče kak predsednik tak čudodelnik.

Vsako četrto leto in baš ob vsakem prestopnem letu so v Združenih državah narodne volitve, ko je izvoljen predsednik. Leto, v katerem so volitve je posvečeno zgolj le politiki. Zakonodajalci, to so kongresniki, senatorji in drugi v volilnem letu prav malo delajo. Bojijo se, da bi z novimi zakoni ne užalili čut volilcev. Gre za stolčke in položaje. Kritizira pa vsak, kakor je širok in dolg, upravičeno ali neupravičeno, to se ne vpraša. Besede morajo padati in to je glavno. Nekaj let pred zadnjo vojno, je neki kandidat na zapadu za v senatsko zbornico iskal, kaj bi uporabil za svojo politično platformo, na kateri bi naglašal kaj je po njegovih mislih potrebno, da se za to deželo stori in naredi. Pa jo je mož pogruntal. Inflacija je po prvi svetovni vojni hudo dvignila cene. Nobene več dobre cigare ni bilo na trgu za "en nickel," to je za pet centov. In ko je mož ves razburjen govoril na volilnem shodu je pribil kot eno glavnih desk na svojo politično platformo tako-le: "Ladies and Gentlemen! Dokler bom dihal in bo kaj sape v mojih prsih se bom trudil, da vam priborim nazaj dobre smodke za staro ceno en nikel!" Množica mu je navdušeno ploskala. Govornik pa je kvasil naprej o cigarah. O silni gospodarski krizi, ki je davila deželo na vshe koncih in krajih pa ni vedel niti besede povedati, kako bi se omejilo krizo in pomagalo gospodarstvu nazaj na noge.

Tudi danes se čuje podobne pesmi. Vsak je Odrešenik v sedanji politični zmedi. Vsak ima "žavbo," ki vse ozdravi . . . Bomo videli.

Prav domačih slovenskih novic to pot ni posebnih. Razen, če omenimo, da je te dni vasovala v Jolietu teta Štorklja, ki jo jaz že dolgo nisem videl. Vedno je še ista dolgokljuna gospa z velikimi očali in s polno bisago hodi po svetu. Tako sem videl zopet to pot. Gledal sem za njo, kam jo maha, pa je zavila k družini Mr. in Mrs. A. Kern in jim pustila krepkega sinčka. Nato je krenila gori na Mississippi Ave. k družini Albert Kostelc in tudi tam odložila drugega krepkega dečka. Potem je pa krevsala naprej tja proti Rockdale in kje se je mudila tam, mi pa ni znano.

Pa še drugič kaj, če bo kaj novega. Pozdravlja vse staro in mlado, vsem udani,

Tone s hriba.

Vnet naročnik piše

Colorado Springs, Colo. — Danes sem dobil obvestilo, da mi je potekla naročnina. Prav lepa hvala. Tu pošiljam 10 dolarjev za eno leto, ker brez lista, kot je Ameriška Domovina, res ne bi mogel biti. AD prinaša toliko zanimivega branja in toliko poučnih stvari, da bi bilo prav, da bi jo bral vsak pošten slovenski rojak. Posebno so mi bile všeč tiste storije, ki jih je pisal Jaka, pa tudi Micko sem rad bral. Žalibog, Jaka ni več med nami. Prav v srce me je zadela njegova smrt. Naj bi se vsaj Micka skoro oglasila. Znala je kako okroglo prav lepo povedati.

V Colorado živim že od l. 1898, pa še zmeraj rad prebiram slovenske časopise. Preje sem bral Amerikanskega Slovenca, odkar je pa ta prenehal, pa berem redno Ameriško Domovino. Naj bi le še dolgo izhajala! Rad bom pošiljal deset dolarjev, saj to za list, kot je AD, res ni preveč, da bo le redno prihajala v našo hišo.

Prisrčne pozdrave uredništvu.

John Godec.

Želi več novic iz Bele krajine

Hershey, Pa. — Pošiljam enoletno naročnino. List mi je zelo všeč, še bolj bi me pa zanimal, če bi prinašal vsaj enkrat na teden novice iz Bele krajine. Sem namreč Belokranjec in me zelo zanima, kaj se sedaj vse godi v naši stari domovini.

Anton Matkovič.

Op. ured. — Vaši želji bomo prav radi ustregli, v kolikor se bo le dalo. Smo vedno v stiski za prostor.

Novice iz Milwaukee

Milwaukee, Wis. — Ameriška Domovina je pri nas zelo priljubljena, križ je le to, da jo pošta tako neredno dostavlja. Enkrat dobimo dve številki skupaj, drugič nič. Zgodi se, da dobimo številko od torka kasneje kot ono od srede. Seveda tu uredništvo lista ni nič krivo in tudi ne more pomagati.

Sredi februarja je bila operirana na žolču Lucija Tevz. Operacijo je srečno prestala in se ji zdravje počasi vrača. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Pred Veliko nočjo smo imeli sveti misijon v fari sv. Janeza. Vodil ga je p. Odilo Hajnšek OFM. Cerkev je bila ves teden polna in veliko ljudi je prejelo sv. zakramente. P. Odilovega obiska smo bili vsi zelo veseli, prav tako tudi njegovega petja in želimo, da bi se skoro spet ustavil pri nas.

Naročnik.

Dober odgovor

Za novi film "Ljudje med seboj" je dal režiser Lamprecht napraviti več plastičnih figur za opremo svojih interjerjev. — Ko si jih je ogledal, je opazil, da ima neki angel šest prstov na nogi. Zagrmel je nad arhitektom:

— Človek, kje ste pa že videli angela s šestimi prsti?

Ta pa mu hitro odgovori:

— Še nikjer. Pa mi vi povejte, kje ste videli angelja s petimi prsti!

— Nad 147,000 ljudi živi stalno na malih ladjah in čolnih v angleški koloniji Hong-Kong na Kitajskem.

Lorainski kotiček

Piše Josephine E.

Tukaj je dne 12. aprila, to je v soboto, na svojem domu umrl John Kragelj. V Ameriko je prišel iz vasi Volče na Tolminskem pred 38 leti, učakal je 47 let, bil je neoženjen. Včlanjen je bil v SDZ št. 60. Zapušča mater in brata Maksa ter nekaj drugih sorodnikov. Naj mu bo miren počitek v naročju ameriške zemlje. Preostalim naše globoko sožalje.

Velikonočni prazniki so že za nami. Bili so mokri in mrzli. Dež in hladno vreme sta jih spremljala, bili pa so vseeno lepi. Naša cerkev je bila kot prejšnja leta prelepo okrašena. Za to so poskrgele naše pridne šolske sestre. Pevci nas pa tudi vsake praznike razvesele z lepo ubranim petjem. Cerkev je bila pri vseh velikonočnih opravilih nabito polna.

Na velikonočno nedeljo popoldne ob 1:30 smo prvič slišali naše cerkvene pevce na lorainskem radio sporedu. Zapeli so nekaj slovenskih velikonočnih pesmi, eno angleško ter del latinske maše (credo). Moramo jih kar pohvaliti. Zares, prav lepo so zapeli. Upamo, da jih bomo zopet kmalu slišali na radio.

Ta program so omogočili naši slovenski trgovci: John Černe, grocerija in mesnica, Joseph Konte, trgovina z obutvijo, Mrs. Ana Urbas, gostilna, Mike Tomazin, garage, in naš Slov. narodni dom. Direktor in napovedovalec na tem sporedu je bil naš znani rojak Jack Lavriha.

Ti prelepi prazniki in naše mile slovenske pesmi nam zbujajo toliko nepozabnih in ljubih spominov na naša zlata otroška leta — ki smo jih večinoma vsi, kar nas je starejših naseljencev, preživeli tam preko, tam v naši ljubljeni in nepozabni, pa zdaj tako revni ter nesrečni domovini.

Vsem je že gotovo znano, koliko snega in kakšne velike zamete so imeli v naši stari domovini. Nekateri kraji so bili posebno hudo prizadeti, taok naša Primorska. Iz Rakeka mi piše sestrična: "Veš toliko snega je bilo, da nismo nič k sosedu videli. Ko smo z velikim naporom sneg kidali, smo se s kričanjem eden drugemu oglašali in izpraševali, če smo še vsi živi . . ." Seveda so morali ljudje od vsake hiše iti sneg kidat od ene vasi do druge, na železniško progo — vlaki niso mogli voziti, dokler ni bila proga očiščena. Ljudje pišejo, včasih smo v tem času že orali na polju, zdaj pa orjemo sneg. Iz Menišije pišejo, da so se tamošnjim vasem približali volkovi in v vasi Dobec vdrli v neki hlev in raztrgali nekaj ovac. Eden izmed vaščanov je ustrelil celo volčjo družino in je za to dobil od države nagrado. Vjeli so tudi jelena z velikimi rogovi. Prav za prav je tisti jelen menda kar sam za nekim konjem prišel v hlev in ga zdaj tam držijo privezanega s konjem pri jaslih. Krmijo ga kot ostalo živino. Poslali ga bodo v živalski vrt v Zagreb. To je bilo nekaj posebnega za tamošnji kraj, posebno za otroke, ki so žival z velikimi rogovi hodili zvedavo ogledovat. Vas Dobec je najbolj oddaljena od farne vasi Begunje in najbližja tamošnjim velikim meniševskim gozdovom, zato menda tista zverjad tam kar po zavrteh hodi, kadar si išče hrano.

Pišem o velikih meniševskih gozdovih. Da, v resnici so pred nekaj leti še bili. Zdaj pa pišejo, da je vse posekano in prazno, bo menda kmalu tako kot na Krasu.

Še nekaj o volkovih v naših krajih. Takole naši pišejo. Nek rojak je imel opravke gori v hribih. Ko se je pozno popoldne vračal domov — šel je od Cajnarjev, tam v Riglu, to je v dolini pred vasjo Topol — so za njim pritekli štirje volcje. Hudo se je prestrašil. Kdo se tudi ne bi? Saj bi se še enega nikar pa štirih. Dva volka za njim, na vsaki strani pa eden. Ubogu Meniševec je kričal in rjovel ter mahal z nožem, ki ga je slučajno pri sebi imel. Bil je od strahu ves iz sebe. Ko je šel mimo vasi Topol, ni vedel, kje je. Šele ko se je med kričanjem približal naši Sevski vasici in so začeli lajati psi, so volcje zaostali. Meniševec je ves upehan in hripav srečno odnesel pete. Tole se kar neverjetno sliši, pa mora biti že res. To in še marsikaj pišejo iz starega kraja, kar se nam, ki živimo v deželi svobode, zdi nemogoče, pa je na vse zadnje le res, kajti naši ljudje ne lažejo in jim zato prav lahko verjamemo.

Novic v naši lorainski vasi ni nič posebnih, vsaj da bi jaz za nje vedela ne, seveda posebna novost je to, da so začeli zopet z nadaljnim delom pri naši novi farni cerkvi. Malo ogrodja so že postavili, upamo da bo šlo zdaj, ko bo bolj toplo in lepše vreme, delo hitreje naprej.

Dne 4. maja nas bodo obiskali cerkveni pevci od fare Marije Vnebovzete in godba Društva sv. Jožefa iz Collinwooda. Priredili bodo koncert s plesom v našem Slovenskem narodnem domu ob 6. uri zvečer. Čisti dobiček od te prireditve je namenjen v korist oziroma pomoč naši novi farni cerkvi. Pričakujemo velike udeležbe vseh faranov.

Oni dan enkrat je precej dež padal, pa sreča dragi rojak ongavo teto, ki je hitela proti svojemu precej oddaljenemu domu. Bila je zelo iznajdljiva, znala si je pomagati, ker ni imela s seboj dežnika. Urno je zavihala suknjo in si z njo pokrila glavo, oziroma svoj novi klobuk, da ga je tako obvarovala neprijetne mokrote. Ta naš rojak se je začuden ustavil pred njo in jo pobaral: "Joj, tetka, kam pa tako hitro in brez marele? Saj boste imeli vse noge premočene in še prehladili se boste in pa zboleli." — "Ej, kaj čjo noge, saj so že 70 let stare, jih ni prav nič škoda, da veš, meni je več za moj novi klobuk, kakor pa za te stare noge. Noge so že od une rajže, klobuk sem pa glih zdaj za pirhe dobila," se odreže tetka in jo počasi zadovoljno maha naprej . . .

Toliko za danes, pa še drugo rajžo kaj, do takrat pa, da ste mi vsi zdravi.

Tudi odgovor

Sinko: — Zakaj naša ura ne bije več kakor dvanajst udarcev?

Oče (razmišljuje, kako bo otroku najprimerneje odgovoril in reče): — Zato, ker bi trinajst udarcev pomenilo nesrečo.

— Dve ločitvi imate že za seboj, pa vam dela tretja toliko preglavic?

— Ne čudite se. Prvi dve sta bili samo od mize in postelje, tretja je pa tudi od avtomobila.

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

— Še večje pa je število onih, ki so cerkve obdarovali z zemljišči, da se je mogla vzdrževati duhovščina in vršiti božja služba. Tu imamo ohranjenih nebroj starih listin, ki pričajo o vnemi naših prednikov za čast božjo in razširjanje krščanstva.

Stare župnije so imele navadno jako velik obseg. Za zgled naj tu navedem župnijo sv. Petra v Ljubljani, ki je obsegala vse porečje Ljubljanice od njenega izvira pri Vrhniki, pa do izliva pri Zalogu. Še razsežnejša je bila župnija Št. Vid na Dolenjskem, kateri je pripadal ves svet med Savo in Krko. Pozneje je stalo v njenem okrožju 72 cerkva. — Seveda je bilo pastirovanje v takih obsežnih župnijah zelo težavno. Duhovniki so morali delati tako, kakor delajo še sedaj misijonarji. Ob gotovih časih so obiskali podružnice v oddaljenih krajih svoje župnije, imeli tamkaj božjo službo, delili svete zakramente, potem pa se zopet vrnili k župnijski cerkvi. Šele v 13. in 14. stoletju so bili nastavljeni pri oddaljenih podružnih cerkvah stalni vikarji.

Vseh posameznih župnij iz desetega, enajstega in dvanajstega stoletja tu ne moremo našteti. Mnogim se doba njihove ustanovitve niti določiti ne da. Vendar naj tu slede imena nekaterih župnij, ki segajo nazaj v najstarejše čase.

Na severu ob Dravi je nekaj župnij in cerkva, ki se omenjajo že v 9. in 10. stoletju. Med nje je prištevati: Ptuj, Pesnica, Lendova, Velika Nedelja (ok. 850). Stare matice-župnije so tudi Sv. Martin pri Slovenjem Gradcu (omenjene l. 1090.), Maribor, Konjice (1173), Pilštanj (10. stol.), Laško, Braslovče, Žalec, Gornji Grad, sv. Jurij v Škalah (10. stol.). — Na Koroškem so prištevati med najstarejše: Gospa Sveta, Breže, Krka, Št. Andraž in t. Pavel v lavantinski dolini, Št. Rupert pri Velikovcu, Otok na Vrbskem jezeru, Šmihel pri Pliberku, Dobrlavas, Osoje, Kotmaravas, Šmohor v Zilski dolini.

Na Kranjskem zaznamuje menda prvo in najstarejše misijonsko okrožje župnija sv. Petra v Ljubljani, ki je stala že davno, predno je nastalo sedanje mesto. Onstran Save je stara in prostrana mengeška župnija obsegala vso pokrajino tja do pogorja Karavank in Štajerske meje. Severo-zapadno od nje segata župniji Cerklje in Vodice še pred 13. stoletje nazaj. V porečju reke Sore, na zemljišču freisinških škofov, je bila že v 10. stoletju ustanovljena Stara Loka, mati vseh cerkva in duhovnij po okolici. V srednji savski dolini označuje stari grad Kranj nekdanje versko središče. Dve stari župnijski cerkvi sta že zgodaj v srednjem veku stali tu blizu druge, Šmartin pred Kranjem in Sv. Kancijan v mestu. Za gorenje Posavje je bila Radovljica ne samo prva, temveč dolgo časa tudi edina župnija. Na Dolenjskem so prastare žpnije: Št. Vid Ribnica, Trebnje, Mirna peč, Bela cerkev, Leskovec.

Kako počasi je tu doli napredovala uredba župnij, vidimo iz tega, da je akvilejski patriarh Bertold za Belo Krajino šele leta 1228. ustanovil prvo župnijo Črnomelj in ji podredil štiri podružnice: Tri fare pri Metliki, Podzemelj, Vinico in Semič. Na Notranjskem sta bili najstarejši akvilejski župniji Stari Trg pri Ložu in Cirknica; v okrožju tržaške škofije pa so zgodaj nastale: Slavina, Trnovo pri Ilirski Bistrici, Tomaj, Dolina pri Trstu. — Na Goriškem so bile že v prvi polovici srednjega veka ustanovljene slovenske župnije: Solkan, Volče, Bovec, St. Vid na Tolminskem, Vipava.

Stare cerkve po naših krajih so bile večinoma lesene, zato se niso dolgo ohranile. Le samostanske cerkve, škofijske stolnice in še nekatere druge cerkvene zgradbe so bile zidane od tujih staviteljev. Med cerkvene spomenike te vrste, ki so se ohranili iz zgodnjega srednjega veka, je prištevati stolne cerkve v Akvileji in v Krki.

Krška škofijska cerkev je dobila v bistvu svojo sedanjo obliko že proti koncu 12. stoletja. Zidana je v romanskem slogu s tremi ladjami, katere se končujejo s polkrožnimi apsidami. Ob pročelju cerkve stojita dva mogočna, četverokotna stolpa. Posebno krasen pa je romanski portal, ki je sestavljen iz cele vrste vitkih stolpičev in ličnih lokov in napravlja mogočen vtis.

Iz zunanje lope se pride v notranjo lopo, ki se v treh lokih odpira proti ladji. Preprosti slopovi s polkrožnimi loki ločijo glavno ladjo od stranskih. Vzhodni del cerkve s svetiščem (prezbiterijem) je dvignjen za šest stopnic. Pod njim se nameč nahaja znamenita kripta z grobom sv. Heme. Ta kripta je mala podzemeljska cerkev in je sama zase pravi biser. Cel gozd vitkih, belih stebričev se ti dviga pred očmi in nosi zajedno s šestimi slopovi obok. Lepa stavba se je ohranila skoraj neizpremenjena do današnjega dne.

Pri drugih cerkvenih zgradbah iz te dobe so se nam ohranili le posamezni deli, tako pri stiški opatijski cerkvi, pri župni cerkvi v Svibnem, v Konjicah itd.

O verskem življenju v zgodnjem srednjem veku nimamo skoraj nobenih poročil. Razvijalo se je v tistih določenih in preprostih oblikah, kakor sploh vse življenje našega ljudstva v tedanji dobi. Nek poseben značilen pojav so bila božja pota, ki jih je bilo več in ki pričajo, da je že od nekdaj naše ljudstvo rado romalo. — Naravno je, da je bila Akvileja in njena stolnica, od koder je prišlo krščanstvo v naše kraje, cilj romarskih potovanj. Slovenci so hodili tja zlasti Veliki teden, ko so bile izpostavljene relikvije v češčenje in pa ob slovesnem vmeščenju patrijarhov. Tedaj so se vršili v Akvileji veliki shodi, ki so trajali po več dni in privabili ljudstvo od vseh strani. Furlanski zgodopisec Frančišek di Toppo opisuje tak shod l. 1334 na sledeč način: "Prihajali so prebivalci s kraških gora, pokriti s temnimi kapami, obšitimi s kožuhovino ali vidrovino in rdečim čopom. Nosili so sive jopiče in kratke hlače, ki so bile pod kolenom brez gumb, in izpod katerih so se kazale rdeče ali pa višnjeve dolge nogavice. Nekateri so nosili tudi visoke, debele in podkovane škornje; držali so v rokah ali pa imeli na ramo naslonjeno debelo gorjačo. Prišle so žene s Kranjskega, ki leži onstran Goriškega in so nosile na glavi belo strjeno ruto, ki je visela doli po hrbtu in del tega zakrivala. Imele so bele ali pa rdeče modrce, krilo obšito z raznobarvnimi trakovi; na nogah pa so nosile črevlje, ki so bili z jermeni dobro zvezani. Bile so večinoma plavolase, imele so višnjeve oči kakor nebo in mnoge tudi pege po obrazu. Na prvi pogled so kazale več moči in zdravja, kakor pa dražesti in mičnosti."

Poleg Akvileje je bil tudi sv. Ivan pri Devinu mnogo obiskan. Tu so bile znamenite relikvije, katere je prišlo ljudstvo častit od blizu in daleč. Starodavna Marijina božja pot je bila na tSari Gori pri Čedadu. Njen začetek sega nazaj v osmo stoletje.

(Dalje prihodnjič)

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

APRIL

27. — Pevski zbor "Planina' priredi v Slov. nar. domu na Maple Heights ob 7. uri zvečer koncert.

27. — Keglačice Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ prirede banket in ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

MAJ

4. — Pevski zbor "Triglav" obhaja petletnico. Ob štirih popoldne koncert, ob 8. uri zvečer ples. Igra Vadnalov orkester. Prireditev se vrši v Sachsenheimu na 7001 Denison Ave., domača zabava in okrepčila v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

10. — Društvo sv. Ane št. 4 SDZ priredi v dvorani SND na St. Clair Ave. svoj letni ples. Igra Johnny Vadnalov orkester.

11. — Barberton KSKJ Booster Club priredi ob 9. uri zvečer v Slovene Center Hall na E. 14 St. ples v proslavo 15-letnice obstoja.

12. — Dr. Sv. Imena fare sv. Vida prireditev v šolski dvorani v korist cerkve.

25. — Pevski zbor "Adrija' priredi koncert in opereto "Ko se ljubezen zbudi" v AJC na Recher Ave. ob 4. uri popoldne.

25. — Mladinski zbor pri fari sv. Lovrenca priredi pomladanski koncert ob 8. uri zvečer v cerkveni dvorani pod vodstvom Ivana Zormana.

25. — Klub Ljubljana priredi igro in zabavo.

Junij

JUNIJ

1. — Podružnica Slov. ženske zveze št. 25 ima domačo zabavo v dvorani šole sv. Vida.

8. — Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi piknik na svoji farmi na White Rd.

15. — Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ priredi ob 3. uri popoldne v J.S.N.D. na 4533 W. 130 St.

JULIJ

27. — Zveza ruštev Najsvetejšega Imena priredi na "Močilnikarjevi farmi" 'Slovenski katoliški dan.'

OKTOBER

18. — Podružnica št. 10 Slov. žen. zveze praznuje v Slov. domu na Holmes Ave. 25-letnico svojega obstoja.

NOVEMBER

15. — Društvo "Kras" št. 8 SDZ praznuje 40-letnico s posebno prireditvijo.

DECEMBER

7. — Pevski zbor "Slovan" priredi v AJC, Recher Ave. svoj običajni jesenski koncert.

Matija Škerbec:

CERKLJE PRI KRANJU med okupacijo in revolucijo

(Nadaljevanje)

Isti čas nekako je prišla v Zalog pri Cerkljah skupina četnikov pod vodstvom prof. in majorja Mirko Bitenca. Ti četniki so bili direktno pod komando generala Mihajloviča in niso bili v sklopu slovenskega domobranstva ter so nastopali čisto samostojno. Prof. M. Bitenc, ki je bil jugoslovanski major v rezervi in se je ob izbruhu vojne z Nemci junaško tolkel pri Mariboru, je prevzel komando nad temi četniki na Gorenjskem. V njegovi skupini so bili skoro sami gorenjski fantje, ki so dezertirali iz nemške vojske, nekateri so se prej skrivali pod napačnimi imeni po nekaterih domobranskih postojankah. Tudi cerkljanska in lahovška postojanka jih je nekaj skrivala. Ko je prišel major Bitenc s svojimi fanti v Zalog, je takoj stopil v stik z obema domobranskima postojankama.

Med temi četniki je bil tudi mlad fant, dijak škofijske gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano, Robas Aleš, doma iz Cerkelj. Želel je zopet videti dom, starše in brate, zato je za kratek hip skočil iz Zaloga na dom v Cerklje. Bil pa je nepreviden. Na povratku k četniški edinici, so ga zajeli partizani, ki so se pripravljali za napad na domobranski postojanki. Mladega četnika so strahovito pretepali in mučili in ga še isto noč ustrelili v Cerkljah za pokopališčem. Umorjeni Robas je bil tudi nasilno mobiliziran od Nemcev, pa je dezertiral iz nemške vojske in se pridružil četnikom.

Toda mladi četniški junak klub silnemu mučenju ni izdal partizanom ničesar, da se nahaja v bližini, v Zalogu njegov odred. aTko partizanska komanda ni ničesar vedela, da se nahaja major Bitenc v bližini s svojimi četniki in to je bilo usodno za kokmuniste.

Sicer je neka patrizanska patrula v Bolkovi gostilni v Zalogu zadela na manjšo skupino četnikov, ki je tam ložirala. Vnela se je ostra borba, v kateri sta padla dva partizana. V gostilni bivajoči četniki pa so bili neprevidni. Mesto, da bi se bili po tej borbi s partizansko patrulo umaknili in se pridružili glavni Bitenčevi četi, so se utaborili kar še naprej v gostilni. Kmalu je prišla močnejša komunistična patrola, ki je Bolkovo hišo obkolila, podminirala in jo z bombami popoloma razdejala. Razvaline so pokopale pod seboj 8 četnikov, med njimi tudi njih vojnega kurata kaplana Lojzeta Duhovnika. Vseh osem je pokopanih na vaškem pokopališču v Lahovčah.

Partizansko vodstvo je najbrž mislilo, da so s tem uničili ves četniški oddelek, ki se je tam nahajal in se jim ni sanjalo, da se v bližini nahaja Bitenčev odred, močan kake 70 mož.

Partizansko vodstvo je za napad na obe domobranski postojanki zbralo vse svoje razpoložljive sile iz Štajerske in bližnje okolice. Njih vrhovna komanda se je sprva nahajala na Št. Urški gori, ker pa so bili popolnoma prepričani v svojo zmago, se je na noč 4. oktobra preselila v Poženk bliže Cerkljam, da bi bila pri proslavi zmage takoj na licu mesta.

Ob nastopu noči so partizani istočasno obkolili Cerklje in Lahovče in istočasno pričeli strahovit napad na obe domobranski postojanki. V Cerkljah so zažgali Jenkovo hišo in poleg stoječi skedenj, da je ta požar pošastno razsvetljeval vso vas in divjo borbo med domobranci in partizani, ki so udrli že čisto v bližino domobranske postojanke. Bil je pravi sodni dan za Cerklje. Streli pušk in regljanje strojnic ter butanje možnarjev se je mešalo z divjim kričanjem partizanov, ki so neprestano vpili: juriš, juriš, juriš, toda v domobransko postojanko niso mogli udreti, ker so se domobranci branili kot levi.

Prestrašeno prebivalstvo se je poskrilo po kleteh in v trepetu pričakovalo izida silne borbe. Skozi okna v hišah so udarjale krogle, omet je padal s stropa, za to ni bilo varno za nikogar v hišah v sredini vasi.

(Dalje prihodnjič)

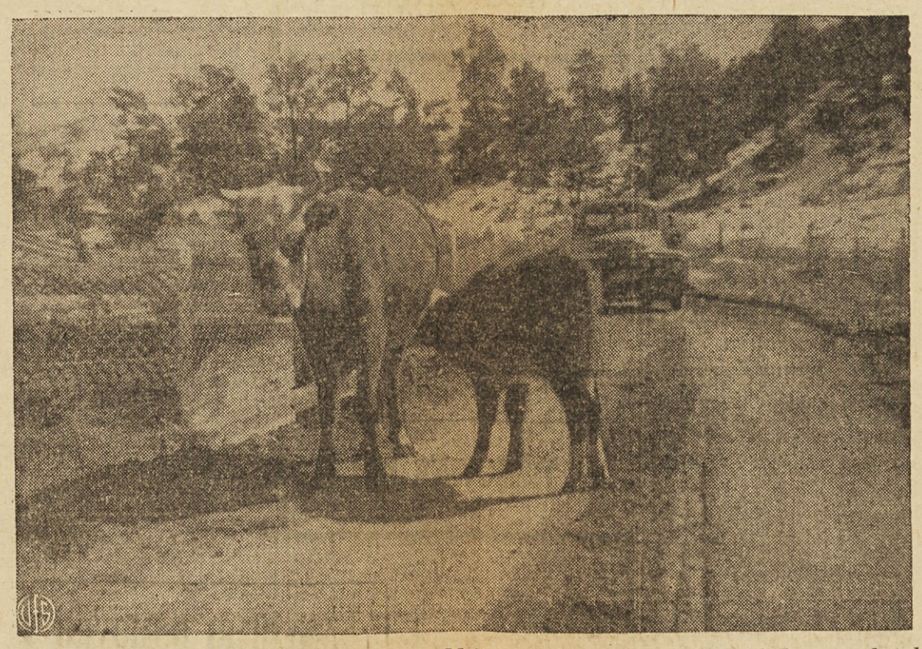

PROMETNI PREDPISI JIMA NISO MAR — Promet se je ustavil, ko sta obstala krava in njen lačni teliček na sredi ceste. Ne enemu ne drugemu ni mar, da s tem ovirata promet.

Odpravi sitnost ŽELODČNEGA PLINA!

Ta hudi občutek "zabasanosti," ki zapira želodec, povzroča sitnosti in nezadovoljstvo, je največkrat povzročen vsled zaprtnice. Nikar trpeti nadalje po nepotrebnem: Vzemite Trinerjevo Grenko Vino, časom preizkušeno zanesljivo želodčno toniko, odvajalno zdravilo. Ta prijazno okusna zmes je znanstveno napravljena iz naravnih korenin, zelišča in cvetja. Daje točno pomoč proti zaprtnici in njenim simptomom. Nabavite si že danes steklenico in dokažite samem sebi Trinerjevo efektivnost.

TRINERJEVO GRENKO VINO

POŠLJITE KUPON ŠE DANES!

Joseph Triner Corp.
4694 W. Fillmore . Chicago 24, Ill.

Prosim, pošljite mi.....16 oz. steklenic Trinerjevega Grenkega Vina, za kar prilagam $1.50 za vsako steklenico, poštnina vštetа.

IME .....

NASLOV .....

MESTO IN DRŽAVA.....

DELO DOBIJO

Pomivalci posode
se iščejo. Kratke ure. Vprašajte v
Sornovi restavraciji
6036 St. Clair Ave.
(80)

Moški dobijo delo

SALESMEN WANTED

Want representatives to assist in sales work. Salary and commission basis can earn you $100.00 per week and more, you being assisted by sales supervisor. Call at 1812 St. Clair Ave. or phone SUperior 1-9645 for interview with Joseph J. Vassall.

Chamberlin Co. of America
1812 St. Clair Ave. (79)

Delo v tovarni

Truckers, lathe hands, toolmakers, die makers, set up men, za dnevni šift. Dobra plača od ure. Prosta bolniška zavarovalnina ali proti nesreči.

Bishop & Babcock Mfg. Co.
vogal E. 49 in Hamilton
(79)

TAPCO potrebuje moške

izurjene in novince
ZA

Press Loaders
Press Operators
Polishers
Buffers
Miscellaneous
Machining
Utility
Operators
Acetylene
Welders
Bench
Inspectors
Hand Truckers

Morajo biti pripravljeni delati katerikoli šift. Visoka plača od ure. Izvrstni delovni pogoji. Stalno delo. Prinesite dokaz državljanstva.

Uradne ure:
8 zj. do 5 pop. dnevno
8 zj do 4 pop. v soboto in nedeljo

THOMPSON PRODUCTS, Inc.
23555 Euclid Ave.
(81)

DELAVCI
Dnevno in nočno delo
Plača od ure
vsake starosti
THE E. W. FERRY SCREW PRODUCTS, Inc.
Smith Rd. off Brookpark Rd.
(X)

Machinists

morajo znati delati na lathes, shapers, milling machines in druga tool room oprema.

Pattern Maker

izurjen na kovinastih vzorcih. Izvrstni delavni pogoji. Dobra plača od ure in povišek glede cene življenjskih potrebščin.

Pokličite Mr. Clingenpeel
ali Mr. Turner
UL 1-6200
od pondeljka do petka

FORD MOTOR CO.
17601 Brookpark Rd.

Ženske dobijo delo

POWER SEWING MACHINE OPERATOR
šivilja za ženske obleke iz bombaža in rajon.
SCHREIBER WALLACH
1239 W. 9th St.
(78)

JANITRESS
Začasni
popoldanski šift
AMERICAN STEEL & WIRE DIV.
U. S. STEEL CO.
1230 Marquette Rd.
(E. 55 in St. Clair okolici—
TO 1-2000, Ext. 742)
(81)

ŠIVILJA

Ženska od 25 do 40 let stara dobi delo, da bi popravljala predpasnike in uniforme za trgovine. Mora biti izkušena.

Izvrstni delavni pogoji. Pet dni v tednu, plača od ure. —

Vprašajte pri Personnel Dept.

FISHER FOODS
2323 Lakeside Ave.
(Vzemite St. Clair trolley bus)
(80)

Ženske za čiščenje

IZURJENE
Delo ponoči, plača od ure.
Stalno delo v okolici
East Cleveland na Euclid Ave.

OHIO WINDOW CLEANING COMPANY
1230 E. 9th St.
CH 1-7515 (82)

MALI OGLASI

Stanovanje iščejo
Tri dekleta iščejo štirisobno neopremljeno stanovanje med E. 55 in E. 72 St. Vse so zaposlene. Kdor bi kaj imel, naj kliče IV 1-5283. —(78)

Naprodaj
Delikatesna trgovina s popolno opremo in s pripadajočim stanovanjem sredi slovenske naselbine na St. Clair Ave., blizu E. 63 St. in z neomejenimi možnosti je naprodaj. Za podrobnosti kličite Realtor FA 1-1788 ali MU 1-1018. (79)

Sobe se odda
Oddasta se dve lepi sobi za dva fanta. Kdor se zanima naj kliče po 6 uri zvečer EN 1-1664 ali UT 1-7609. (79)

Bara naprodaj
Lepa "soda bar" naprodaj, pripravna za razvedrilno sobo (recreation room). Prej rabljena v Ezella gledišču, 12 čevljev dolga, iz jekla, jako lepa. Cena $85.00.
Ezella Theatre
7011 Superior Ave.
(78)

IŠČEJO STANOVANJE
Zakonski par bi rad 3 sobe v St. Clairski okolici od E. 65 do E. 79 St. Pokličite RA 1-2928 do 3. ure in potem pa TY 1-1299.
(79)

Prijatel's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave in E. 68 St.

ČE HOČETE PRODATI VAŠE POSESTVO
Mi imamo kupce z gotovino.
Za hitro postrežbo pokličite
JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th Street
HE 1-6607

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izbzorno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Povsem se je zdelo, da ima Krzečovski prav, zato Flik ni silil dalje in se je oddaljil k svojim Nemcem. Kmalu so se začeli bajdaki bližati desnemu bregu in izginjati v trstičju, katero je kakor na staji pokrivalo na široko razlito reko. Naposled je pljusk vesel prenehal, čolni so se popolnoma poskrili v bičevju, a reka se je zdela popolnoma pusta. Krzečovski je prepovedal ogenj, petje in razgovor; okolico je objela tišina, ki jo je tupatam pretrgal daljnji odmev kudaških topov.

Vendar na čolnih ni nihče razen edinega Barabaša zatisnil očesa. Flik, viteški in bojaželjni človek, bi bil zletel kakor ptica pod Kudak. Semeni so se tudi potihoma izpraševali, kaj se godi s trdnjavo? Vzdrži ali ne vzdrži? A v tem je grom čimdalje bolj naraščal. Vsi so bili prepričani, da trdnjava odbija splošni napad.

"Hmiel se ne šali, a tudi Grodzicki se ne šali!" so šepetali Kozaki. In kaj bo jutri?

Isto vprašanje si je najbrž stavil tudi Krzečovski, ki je sedel spredaj na svojem bajdaku in se je globoko zamislil. Hmielickega je že davno dobro poznal in ga smatral dosedaj za človeka izrednih zmožnosti, ki mu je manjkala samo priložnost, da bi zletel kakor orel kvišku, a sedaj je Krzečovski dvomil o tem. Topovi so vedno grmeli; pa vendar Hmielnicki zares ne oblega Kudaka?

"Če je tako," je mislil Krzečovski, "tedaj je izgubljen človek."

Kako to? Vzdignil je Zaporožje, si zagotovil hanovo pomoč, zbral sile, s kakršnimi dosehmal še ni razpolagal noben četnik, pa mesto, da bi šel čim najhitreje na Ukrajino, pobunil črn, pritegnil grajske Kozake, potrl čimprej hetmane in obvladal vso deželo, preden se mu postavijo v bran nove vojske, naskakuje on, Hmielnicki, oni stari vojak nepredobljivo trdnjavo, ki lahko vzdrži celo leto? In dovoli, da bi se njegove najboljše sile razbile ob Kudakovih zidovih, kakor se razbijajo valovi ob skalah slapov? In počaka pod Kudakom, dokler se hetmani ne ojačijo in ga obležejo kakor Nalevajka pod Solonico?

"To je izgubljen človek!" je ponovil še enkrat gospod Krzečovski. "Lastni Kozaki ga izdado! Ponesrečen naskok izzove nejevoljo in strah. Iskra pobune ugasne v samem zarodku — a Hmielnicki ne bo strašnejši nego meč, ki se je prelomil pri ročaju.

Ta glupec!

"Ergo?" je pomišljal gospod Krzečovski, "ergo jutri posadim na breg svoje semene in Nemce, a v naslednji noči udarim nenadoma na sovražnika, oslabljenega vsled naskokov, potolčem Zaporošce do zadnjega, a Hmielnickega vržem zvezanega pred hetmanove noge. Sam je kriv; lahko bi se izteklo drugače."

To nebrzdano častihlepje gospoda Krzečovskega se je pospelo na sokoljih krilih kvišku. Vedel je dobro, da mladi Potocki na noben način ne dospe do jutrišnje noči, torej kdo odseka glavo kači? Krzečovski! Kdo pogasi punt, ki bi lahko s strašnim požarom objel vso Ukrajino? Krzečovski! Morda bo tudi stari hetman malo kriv, da se to izvrši brez sinovčeve udeležbe, a se kmalu izsope, a medtem vsi žarki slave in kraljevske naklonjenosti osvetle zmagovalčevo čelo.

Ne! Treba bo vendar deliti slavo s starim Barabašem in Grodzickim! Gospod Krzečovski se je zelo namršil, a se kmalu pomiril. Saj to staro klado Barabaša vsak čas zakopljejo v zemljo, Grodzicki pa ne hrepeni po ničemer drugim, samo da sme sedeti v Kudaku in tupatam preplašiti s topovi Tatarje, torej ostane edini Krzečovski.

Da bi mogel doseči ukrajinsko hetmanstvo!

Zvezde so migljale na nebu, a polkovniku se je zdelo, da so to biseri na bulavi; veter je šumljal v trstičju, a njemu se je zdelo, da šumi hetmanski bunčuk.

Kudaški topovi pa so grmeli neprestano.

"Hmielnicki da grlo pod meč," je mislil dalje polkovnik, "a to je njegova lastna krivda! Moglo bi biti drugače! Če bi šel takoj na Ukrajino! Moglo bi biti drugače! Tam vre in buči vse, tam leži smodnik, čakajoč le na istro. Poljska je mogočna, a na Ukrajini nima sil, a kralj ni mlad, bolehen!"

Samo ena bitka, ki bi jo pridobili Zaporošci, bi sprožila brezštevilne posledice . . .

Krzečovski je skril obraz v dlani in sedel nepremično, a medtem so zvezde plule niže in niže in zašle polagoma za step. Prepelice, skrite v travah, so se začele oglašati. Vsak trenutek se je imelo zdaniti.

Naposled so se polkovnikova razmišljanja okrepila na neomahljivo odločitev. Jutri udari na Hmielnickega in ga stre v prah. Po njegovem truplu pride do bogastev in dostojanstev, postane orodje kazni v roki Poljske, njen branitelj, v bodočnosti njen dostojanstvenik in senator. Po zmagi nad Zaporošci in Tatarji mu ne odreko ničesar.

In vendar — mu niso dali litinjskega starostva!

Ob tej misli je Krzečovski stisnil pesti. Niso mu dali starostva navzlic mogočnemu vplivu njegovih zavetnikov, Potockih, navzlic njegovim vojnim zaslugam, samo radi tega, ker je bil homo novus, njegov nasprotnik pa je bil knežjega rodu. V tej Poljski ni bilo dosti, če si postal šlahčič, treba je bilo še čakati, da se je to plemstvo pokrilo s plesnobo, kakor vino, da je zarjavelo kakor železo.

Edini Hmielnicki bi mogel uvesti nov red, ki bi ga gotovo še celo sam kralj sprejel — toda nesrečnež si razbija rajši glavo ob kudaške skale.

Polkovnik se je polagoma pomiril. Odrekli so mu enkrat starostvo — kaj za to? Tembolj se bodo trudili ga nagraditi, zlasti če zmaga in pogazi punt, ko oprosti domače vojne Ukrajino, ha! celo Poljsko. Takrat mu ne odreko ničesar, takrat ne bo potreboval niti Potockih . . .

Zaspana glava mu je omahnila na prsi — in zaspal je ter sanjal o starostvih, kaštelanijah, nagradah kraljevih in zborovih . . .

Ko se je zbudil, se je zorilo. Na bajdakah je še vse spalo. V daljavi so se blesketale v bledi, razprhli svetlobi Dnjeprove vode. Okoli je vladala absolutna tišina. Baš ta tišina ga je zbudila.

Kudaški topovi so prenehali grmeti.

"Kaj je to?" je pomislil Krzečovski. "Prvi naval je odbit, ali je morda Kudak vzet?"

Toda to ni mogoče.

Ne! Zbiti Kozaki leže kje daleč, od gradu in si ližejo rane, a enooki Grodzicki gleda nanje skozi strelnice, nanovo nastavljajoč topove.

Jutri ponove napad in si zopet polomijo zobe.

Vtem se je zdanilo. Krzečovski je zbudil ljudi na svojem bajdaku in poslal čoln po Flika.

Flik je prišel nemudoma.

"Gospod polkovnik!" mu je rekel Krzečovski, "če kaštelana ne bo do večera in se v noči napad ponovi, pojdemo trdnjavi na pomoč."

"Moji ljudje so pripravljeni," je odgovoril Flik.

DOBRODELJE DOMA

ZDAJ PA SIROTE DOMA. Letna nabiralna kampanja pod škofijskim vodstvom in direkcijo se začne 20. aprila. Zastopniki škofijske korporacije, kateri predstavljajo fare in narodnosti, so že pripravljeni da začno s to zbirko, za katero je določena po dobro premišljeni razsodbi za potrebe vse škofije vsota $750,000.00.

Velika je vsota, pa je tudi veliko škofijsko področje. Velikanska je pa tudi dobrodelna akcija, za katero se zavzema škofijska uprava.

Če bi imeli ljudje pogled v to. kar se je že doseglo v zadnjih letih potom te organizacije z zidanjem novih zavodov in kar se je starih zboljšalo, in ako bi se šli ob nedeljah prepričati, da bi videli, tiste nesrečnike, sirote, ki so pa srečni, da se nahajajo v teh zavodih, potem bi ne bilo prav nobene skrbi, doseči vsote, ki je zgoraj omenjena.

Vrednosti te dobrodelnosti se ne da preceniti, če pogledamo v dejansko izvrševanje dnevnega oskrbovanja dece in starčkov, ki nimajo nikogar od svojih, da bi se za nje zavzel.

Bodimo škofijskemu vodstvu hvaležni, da se zavzema za to idealno dobrodelnost. Mi pa vzemimo samo drobtince od naših dohodkov in te podarimo z veseljem, ne z godrnanjem. Tisti ki lahko da več, naj da več. Drugi pa od malega tudi mali del. Naj bomo vsi udeleženi pri tem dobrem delu. Ko bomo videli rezultat te dobrodelnosti, se bo v nas šele zbudila zavest, da so bili, tisti dolarji, katere smo dali za sirote, najboljše investirani, kajti te obresti bodo šle z nami, ko bomo vse drugo morali pustiti na tem svetu po smrti.

Nekaterim sem v ta namen poslal še posebna pisma. Sem zastopnik za to akcijo in to že več let in si štejem v dolžnost, da to delo dobro opravim. Bodite prepričani, da bo to vsakemu šteto v veliko uteho in srčni mir.

ANTON GRDINA, odbornik

DVA KRALJA — Švedski kralj Gustav Adolf (na levi) se pelje v državni kočiji ob strani danskega kralja Friderika v kraljevo palačo v danski prestolnici.

DVA POGREBNA ZAVODA za zanesljivo izkušeno sočutno pogrebno postrežbo po ceni, ki jo SAMI izberete pokličite

A. GRDINA & SONS FUNERAL DIRECTORS

NAROČITE SI DNEVNIK AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK

NAROČAJTE TISKOVINE PRI AMERIŠKI DOMOVINI

Z9HVALA

Želimo se zahvaliti vsem sosedom iz Orton Ct. in E. 63 St., ob priliki smrti našega ljubljenega očeta.

MIKE KUCLAR

ki je preminul 30. marca 1952.

Žalujoči:

Mary Fink, Louise Meyers, Julia Papuga, Helen Kosakowski, hčere; **Matthew Kuclar,** sin.

Cleveland, O., 21. aprila 1952.

NAZNANILO

Vsem Slovencem in Hrvatom naznanjava, da sva prevzela od Joe in Jennie Primc

DELIKATESNO TRGOVINO na 15508 Holmes Avenue

Postregla bova vedno z prvovrstno GROCERIJO - MESOM ZA SENDVIČE - SLADOLEDOM CIGARETI - CIGARAMI, itd.

Se priporočava v naklonjenost.

Leo in Cecelia Wolf, lastnika.

SEDAJ JE ČAS — da si še lahko izberete LEP LOT za vaš bodoči dom v EUCLIDU in okolici! Kajti vi vsi veste, da dobrih lotov resnično primanjkuje! MI imamo na razpolago še nekaj lepih lotov, na katere vam postavimo hišo po VAŠEM OKUSU!

Ustavite se v našem uradu za podrobnosti!

KOVAC REALTY

960 East 185th Street **KEnmore 1-5030**

Berite in naročite se na

KOPRIVE

"Mesečnik za štrgljanje ljudskih grešnikov"

Humor in satira, poper in koprive na debelo in drobno

Urejuje Ivan Jontez

Naročnina v U.S. $1.00, izven U.S. $1.50

KOPRIVE

1107 E. 74 St. **Cleveland 3, Ohio**

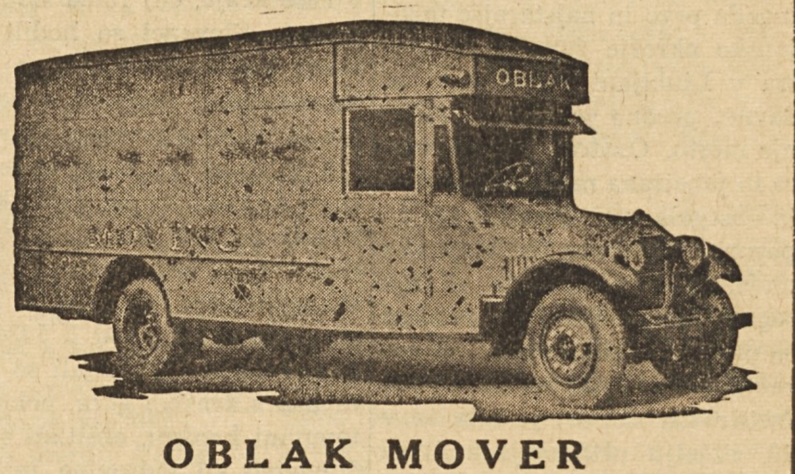

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in postrežba točna. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St. **HE 1-2730**

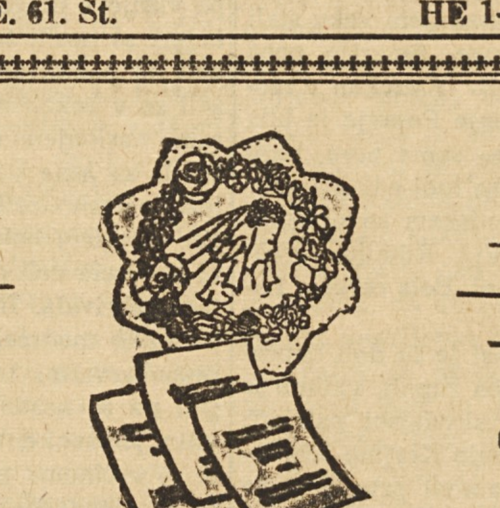

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue **HEnderson 1-0628**